

دانشگاه علوم پزشکی تهران
شعبه بین الملل
دانشکده پرستاری و مامایی

پایان نامه کارشناسی ارشد

مطالعه بر روی عوامل مرتبط مربوط به پیروی از درمان در میان فشار خونی در کردستان،
عراق، ۲۰۱۵

ارسال شده در تحقق بخشی از نیاز به کارشناسی ارشد در پرستاری داخلی جراحی

نگارنده:

هاوکار ابوبکر حسین

استاد راهنما

پروفسور: دکتر علیرضا نیکبخت نصرآبادی

چکیده

زمینه: فشارخون یکی از مشکلات مهم حوزه سلامت کردستان عراق است. کنترل فشارخون بالا می تواند مرگ و میر ناشی از مشکلات قلبی عروقی را کاهش دهد. پیروی از داروهای ضدفشار خون و تغییر سبک زندگی نقش اساسی در کنترل فشارخون ایفا می کنند. با استفاده از چارچوب ذهنی مدل باور سلامت (HBM) این مقاله فاکتورهایی را که بر پیروی درمان با پرفشاری خون تأثیر می گذارند بررسی می کند. این بررسی در بیمارانی صورت گرفته که به بیمارستانها سلیمانیه کردستان عراق مراجعه می کردند.

اهداف: هدف این مقاله این بود که سطح پیروی از درمان مرتبط با کنترل فشارخون در بیماران را در سلیمانیه عراق بسنجد و همچنین فاکتورهایی را که به عدم پیروی از درمان کمک می کنند، شناسایی کنند.

مواد و روش: یک مطالعه مقطعی طراحی شد که در سال ۲۰۱۵، ۳۸۰ نفر در سه بیمارستان در سلیمانیه مورد مطالعه قرار گرفتند. ای افراد دارای فشارخون بوده و سنشان بالای ۱۸ سال بود. همچنین حداقل به مدت ۶ ماه تحت درمان بیماری فشارخون بودند. انتخاب بیمارستانها به صورت هدفمند بوده و به نسبت جمعیت بیماران مورد مراجعه انتخاب شدند. داده ها از طریق پرسشنامه گردآوری شد. آنالیز داده ها توسط SPSS ورژن ۱۹ انجام شد. آزمون کایاسکور مورد استفاده قرار گرفت که هر نسبتی را بین متغیرهای وابسته و مستقل محاسبه کند. هرگونه نسبت کمتر از $p < 0.05$ قابل توجه محسوب می شد.

نتایج: مطالعه آشکار کرد که ۹۰۴۷٪ پیروی می کردند از درمان و ۱۰۵۲٪ شرکت کنندگان از درمان پیروی نمی کردند. یک نسبت قابل توجهی بین مقدار پیروی و سن ($p=0.001$)، وضعیت تأهل ($p=0.032$)، سطح سواد ($p < 0.0001$)، محل زندگی ($p=0.001$) شغل ($p=0.001$) و طول مدت درگیری با فشارخون ($p=0.036$) وجود داشت. همچنین فاکتور مهم دیگری که باعث پیروی نکردن از برنامه درمان می شد استفاده از روش های سنتی و دارویی (۶۸.۷٪) و متوقف کردن دارو به محض بهبودی بود. (۵۹.۵٪). با استفاده از تجزیه و تحلیل دومتغیره ای (نسبت پیرسون و کی اسکور) HBM (درک حساسیت، درک باورها، موانع درک شده و راهنمای عمل) بطور آماری تفاوت معنی دار بود ولی درک شدت تفاوت آماری معنی داری نشان نداد. با تجزیه و تحلیل رگرسیون لوجستیک قویترین عامل پیروی رژیم درمانی درک باورها و راهنمای عمل بودند.

نتیجه گیری و پیشنهاد:

نتیجه این مطالعه نشان داد که افراد مسن، خانمها، افرادی که برای مدت طولانی تری فشارخون داشتند بیشتر از درمان پیروی می کردند. مهمترین فاکتورهایی که به عدم پیروی از درمان کمک می کردند شامل: استفاده از داروهای سنتی، احساس بهبودی، پرهیز از اعتیاد به دارو، و فراموش کردن خوردن داروها بودند.

هرچند بعد از بکارگیری رگرسیون لجستیک به این نتیجه رسیدیم که درک باورها از استفاده از داروها و درک راهنمای عمل (یادآوری) از لحاظ آماری معنادار بودند باقیمانده متغیرهای HBM از لحاظ آماری معنادار نبودند. بیماران باید آگاهی کافی از اهمیت پیروی از رژیم درمانی را داشته باشند. تأکید بر آموزش بیماران فشارخونی وقتی به مراکز سلامت مراجعه کنند در مورد اهمیت پیروی از رژیم دارویی می تواند از طریق برنامه ریزی برنامه های آموزشی صورت گیرد.

کلمات کلیدی: پیروی، فشارخون، سلیمانیه، کردستان.

مه ۲۰۱۶

تهران، ایران

Tehran University of Medical Sciences

International Campus (TUMS-IC)

School of Nursing and Midwifery

M.Sc. Thesis

**A Study on Associated Factors Related to Treatment Compliance Among
Hypertensive Patients in Kurdistan, Iraq, 2015.**

Submitted in partial fulfillment of the Requirement for

Master Degree in Medical Surgical Nursing

By

Hawkar Abubakir Hussein

Supervisor

Prof. Alireza Nikbakht Nasrabad

May, 2016

Abstract

Background

Hypertension forms a major public health problem in Kurdistan region, Iraq. Control of blood pressure can reduce cardiovascular morbidity and mortality. Compliance to antihypertensive drugs and life style modification play a main role for the control of hypertension. With the used of Health Belief Model (HBM) conceptual framework, the study considered factors affecting treatment compliance with antihypertensive therapy among patients attended three hospitals in Sulaimani.

Objectives

The objective of this study was to determine the level of compliance to treatment and identified factors contributing to poor compliance among hypertensive in Sulaimani city.

Materials and Methods

A cross sectional study design was undertaken among 380 hypertensive patients over the age of eighteen years who have been following their treatments at least for six months in three hospitals in Sulaimnai during 2015. The hospitals was selected purposively, proportionate to population size was used to determine the sample of patients from each hospital. Data was collected using pretested interviewer administered structure questionnaire. The analysis was done using SPSS version 19. Chi square test was used to measure any association between the dependent and independent variables. An association was consider significant at p-value less than 0.05. The descriptive findings were presented graphically and numerically in tables.

Results

The study revealed a 47.9% compliance rate while 52.1% of them were not-compliant. There was a significant association between level of compliance and age ($p=0.001$), marital status ($p=0.032$), level of education ($p<0.0001$), residential area ($p=0.001$), occupation ($p=0.001$) and duration of hypertension ($p=0.036$). Also Major factor for non-compliance was used of traditional medicine (68.7%), and stop medication when feeling better (59.5%). With the use of Bivariate analysis (Pearson correlation and Chi-square) the HBM variables (perceived susceptibility, perceived benefit, perceived barrier and cues to action) were statistically significant, the perceived severity did not show statistical significance. With Multi-nominal logistic regression analysis the strongest predictor was perceived benefits and cues to action to hypertensive treatment.

Conclusions and Recommendations

The study showed that higher proportion of treatment compliance among older age, female, low level of education and longer duration of hypertension. There was a significant association between level of compliance and age, level of education, and duration of hypertension. The most important reasons identified for non-compliance with medication by this study were use of traditional medicine, feeling well (asymptomatic), avoiding addiction to medication and forget to take medication. However, after applying logistic regression, it was found that only perceived of benefit of using medicine and perceived of cues to action (reminders) were statically significant to the treatment compliance and the remaining HBM variables were not statistically significant. Patients should be aware of the importance of

compliance to medications, emphasis on health education of hypertensive patients that attend primary health care centers about importance of compliance to medication and complication of hypertension through planned health education program.

Keywords: Compliance, hypertension, Sulaimani, Kurdistan.